

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3732

Vragen van de leden **Gill'ard** en **Heerts** (beiden PvdA) aan de minister van Justitie en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *Women on Waves*. (Ingezonden 30 juli 2009)

1 Kent u de berichten «Inspectie; aangifte tegen Women on Waves»¹ en «Kabinet rekt in geniep abortuswet op»?²

2 Wat gaat het Openbaar Ministerie (OM) doen met het verzoek van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) om Women on Waves strafrechtelijk te vervolgen voor het vermoedelijk uitdelen van abortuspillen in Spanje?

3 Is het waar dat Women on Waves een verhuisvergunning nodig heeft en deze niet heeft aangevraagd? Waar is deze verhuisvergunning voor nodig en wie verstrekt deze vergunning? Was Women on Waves bekend met de verplichting om deze aan te vragen?

4 Kan de abortusboot van Women on Waves onder het nieuwe besluit nog steeds uitvaren? Kunt u het antwoord toelichten?

5 Betekent de wijziging van het besluit horende bij de abortuswet dat de

definitie van een zwangerschap wordt gewijzigd? Wat is uw definitie van zwangerschap?

6 Wanneer stuurt u de antwoorden van het schriftelijk overleg over de wijziging van het besluit bij de Abortuswet naar de Kamer?

7 Had Women on Waves een vergunning nodig om overtijdbehandelingen te kunnen doen in Spanje? En zo ja, waarom was die dan niet nodig tijdens de reis in Polen?

Toelichting

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van het lid Sap (GroenLinks), ingezonden 30 juli 2009 (vraagnummer 2009Z14438).

¹ NRC Handelsblad, 27 juli 2009.

² de Volkskrant, 27 juli 2009.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bussemaker** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de minister van Justitie (ontvangen 4 september 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 3450

1 Ja.

2 Eind februari 2009 heeft het Openbaar Ministerie van de IGZ een aangifte ontvangen inzake

overtreding van artikel 296 Wetboek van Strafrecht door de stichting Women on Waves. Deze aangifte is in behandeling genomen door het Expertisecentrum medische zaken, gevestigd bij het parket in Rotterdam. Het Openbaar Ministerie heeft de IGZ in een brief om nadere gegevens gevraagd, omdat de verstrekte informatie onvoldoende aanleiding gaf om een strafrechtelijk onderzoek in te stellen. Het Openbaar Ministerie is nog in afwachting van een reactie op deze brief. Na ontvangst van de reactie van de IGZ zal het Openbaar Ministerie bezien of er gronden zijn voor een strafrechtelijke vervolging.

3 Women on Waves had ten tijden van de actie in Spanje een vergunning die was gekoppeld aan de A-portable mobiele kliniek. Vergunningen aan abortusklinieken en ziekenhuizen worden door mij verstrekt aan de rechtspersoon die heeft voldaan aan de in de Wet afbreking zwangerschap en het Besluit afbreking zwangerschap gestelde eisen. Deze eisen zijn bedoeld om te waarborgen dat de behandeling voldoet aan de eisen die daaraan uit medisch en verpleegkundig oogpunt behoren te worden gesteld. Zie ook mijn antwoord op de vragen van het kamerlid Sap. De rechtspersoon is vervolgens gekoppeld aan de locatie waar de benodigde voorzieningen worden getroffen. Na goedkeuring door de inspectie kan deze locatie vervolgens

worden aangemerkt als kliniek in de zin van de Waz.

In het geval van Women on Waves is de locatie en dus de kliniek de A-portable mobiele behandelunit. Ingeval een kliniek of ziekenhuis verhuist of bijvoorbeeld door een fusie van rechtspersoon verandert, wordt dat gemeld bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en wordt na advies van de IGZ een vergunning met de nieuwe rechtspersoon of nieuwe locatie afgegeven. Dit betreft dan een nieuwe vergunning. De wet kent het begrip verhuisvergunning niet. In de unieke situatie van Women on Waves is juist rekening gehouden met het mobiele karakter van de kliniek. Het is Women on Waves dan ook toegestaan de locatie van de mobiele behandelunit te wijzigen zonder dat hiervoor een nieuwe vergunning hoeft te worden aangevraagd. In het geval van Spanje is het wijzigen van de locatie niet het probleem, maar het feit dat Women on Waves het verstrekken van de abortuspil heeft uitgevoerd zonder daarvoor de benodigde voorzieningen te hebben getroffen die het mogelijk maken om op medisch verantwoorde wijze abortussen uit te voeren en kwalitatief goede zorg te garanderen zoals in de Nederlandse wet is bepaald.

Women on Waves is sinds 24 november 2008 in het bezit van een vergunning. Deze vergunning heeft betrekking op de voorzieningen die zijn getroffen in de A-portable mobiele kliniek. Daarnaast heeft Women on Waves de mogelijkheid een extra vergunning aan te vragen voor een op locatie aangeschafte voorziening. Voordat een vergunning voor een tijdelijke locatie wordt gegeven zal eerst advies aan de IGZ worden gevraagd, zodat kan worden getoetst of de getroffen voorziening voldoet aan de in de Wet afbreking zwangerschap en het Besluit afbreking zwangerschap gestelde zorgvuldigheidseisen. Na positief advies van de IGZ kan de nieuwe locatie als kliniek worden aangemerkt en een tijdelijke vergunning krijgen. Deze nieuwe vergunning wordt voor de duur van een campagne verstrekt. De vergunning voor de A-portable mobiele kliniek blijft in de tussenliggende periode gewoon gehandhaafd. Tijdens de actie in Spanje had Women on Waves de A-portable mobiele kliniek niet meegenomen en beschikte ze dus

niet over de benodigde voorzieningen die medisch verantwoorde zorg mogelijk maken. Daarnaast had Women on Waves ook geen vergunning aangevraagd voor een ander voertuig. De boot waarop zij voeren was dus niet gekeurd door de inspectie, waardoor niet kon worden vastgesteld of de benodigde voorzieningen voor medisch verantwoorde zorg aanwezig waren. Women on Waves heeft ruim zeven jaar geprocedeerd voor een vergunning. De stichting is dan ook zeer goed op de hoogte van de wetten en regels die betrekking hebben op de overtijdbehandeling en de Wet afbreking zwangerschap.

4

Ja, ik verwijs hier naar de antwoorden op de Kamervragen 2009Z14438 van het Kamerlid Sap (GroenLinks) over het schrappen van de geplande reizen van Women on Waves.

5

Met de wijziging van het Besluit afbreking zwangerschap wordt de huidige praktijk vastgelegd. Er is dan ook geen sprake van beperking of verruiming van de huidige abortuspraktijk. Met de wijziging van het Besluit Afbreking Zwangerschap wordt alleen bepaald dat een ziekenhuis of kliniek de duur van de zwangerschap vaststelt. In de Wet afbreking zwangerschap wordt geen definitie gegeven van een zwangerschap. In artikel 1 van de Wet afbreking zwangerschap wordt alleen bepaald wat voor de toepassing van deze wet niet onder een afbreking van een zwangerschap wordt verstaan, namelijk het toepassen van een middel ter voorkoming van de innesteling van een bevruchte eicel in de baarmoeder. Een spiraaltje of de morning-afterpil vallen daarom niet onder de Wet afbreking zwangerschap. Verder verwijs ik naar de antwoorden op de Kamervragen 2009Z12364 van Teeven en Van Miltenburg (VVD) over de juridische definitie van zwangerschap.

6

In mijn brief (PG/E-2942517) van 14 juli jl. is toegezegd dat u voor midden september 2009 een reactie op de vragen en opmerkingen over de wijziging van het Besluit afbreking zwangerschap zal ontvangen.

7

Ja. In het Wetboek van Strafrecht (art 296, lid 1) staat dat diegene die een behandeling verricht waarbij vermoed kan worden dat een zwangerschap wordt afgebroken, strafbaar is. In lid vijf van dat artikel wordt vermeld dat degene die dit doet in een kliniek met vergunning of ziekenhuis met vergunning niet strafbaar is. Women on Waves beschikte ten tijde van de reis naar Spanje over een vergunning die verbonden was met de A-portable mobiele kliniek. Deze bewuste behandelunit met daarin de benodigde voorzieningen heeft Women on Waves echter niet meegenomen naar Spanje. Daardoor was het niet mogelijk om overtijdbehandelingen uit te voeren die voldoen aan de in Nederland geldende kwaliteitseisen voor verantwoorde medische zorg. In tegenstelling tot de campagne in Spanje had Women on Waves op de reis naar Polen in 2003 wel de A-portable mobiele kliniek bij zich. Daarnaast was Women on Waves in het bezit van een brief van de toenmalige minister waarin toestemming was gegeven voor het verrichten van medicamenteuze overtijdbehandelingen tot zeven weken. Deze toestemming werd verleend omdat Women on Waves aan de inspectie had aangetoond dat er voorzieningen (de A-portable mobiele kliniek) waren getroffen die het mogelijk maakte om op medisch verantwoorde wijze abortussen uit te voeren. Zie voor verdere beantwoording mijn antwoorden op de vragen van het kamerlid Sap.